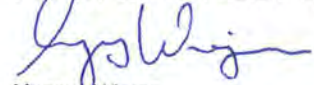

GRUNDKARTA ÖVER
del av Moheda-Ryd 5:122 m.fl.
(Ryd)

Moheda tätort
ALVESTA KOMMUN
UPPRÄTTAD 2017-02-10
BETECKNINGSSTANDARD HMK-Ka.D
KOORDINATSYSTEM: SWEREF 99 15 00
HÖJDSYSTEM: RH2000

GRUNDKARTAN BESTYRKES FÖR AV
PLANFÖRSLAGET BERÖRT OMRÅDE

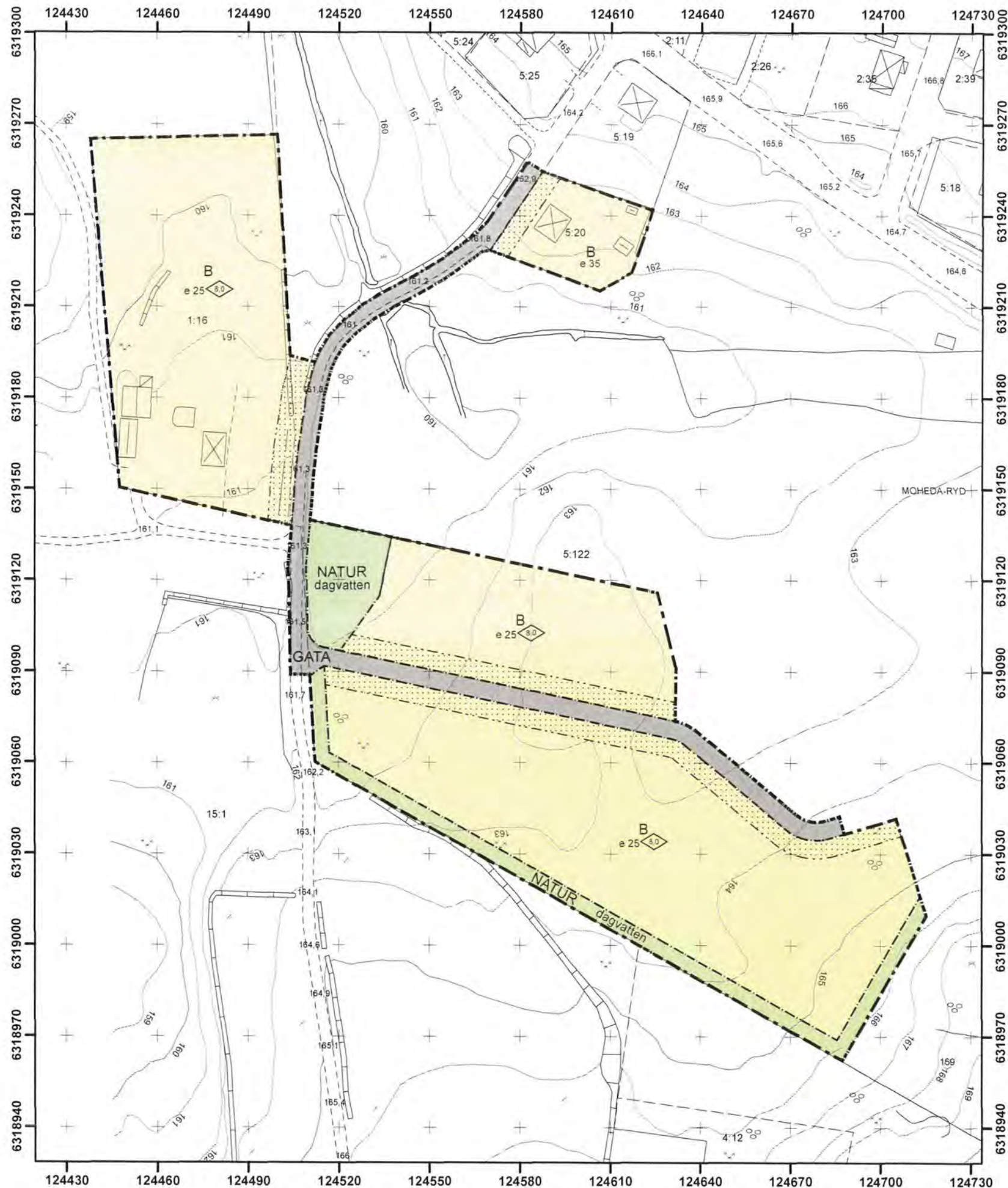
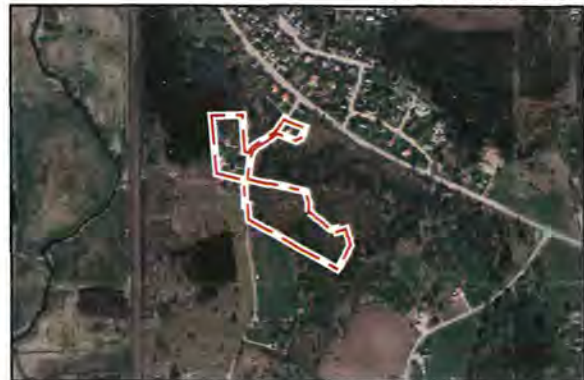

Magnus Wigren
bitr. förvaltningschef

Beteckningar

	Traktgräns
	Fastighetsgräns
	Servitutsområde
	Kvartersnamn
	Registreringsnummer för fastighet
	Traktnamn och registreringsnummer för fastighet
	Samfällighet
	Ledningsrätt
	Registreringsnummer för gemensamhetsanläggning
	Byggnader (hustivet)
	Byggnader (takkonturen)
	Skärmtak
	Transformatorbyggnad
	Staket
	Stenmur
	Stödmur
	Häck
	Väg
	Slänt
	Dike
	Strandlinje
	Järnvägsspår
	Brunn, källa
	Fornlämning
	Elledning ovan mark
	Elledning i mark
	Avvägd höjd
	Fastställd gatuhöjd
	Nivåkurva

SKALA 1:15 000

SKALA 1:1 500 (A3)

0 40 80 160 meter

DETALJPLAN FÖR
del av Moheda-Ryd
5:122 m.fl. (Ryd)

Moheda tätort
ALVESTA KOMMUN
KRONOBERGS LÄN

2017-05-16

Magnus Wigren
bitr. förvaltningschef

Patrik Karlsson
planarkitekt

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.

Endast angiven användning och utformning är tillåten.

Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

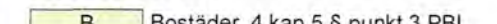
- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser med kommunalt huvudmannaskap

- GATA Lokaltrafik, 4 kap 5 § punkt 2 PBL
- NATUR Naturområde, 4 kap 5 § punkt 2 PBL

Kvartersmark

- B Bostäder, 4 kap 5 § punkt 3 PBL

EGENSKAPSBESTÄMMELSER ALLMÄN PLATS KOMMUNAL

Mark

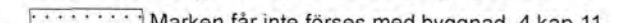
- dagvatten Anläggning för omhändertagande av dagvatten får anordnas, 4 kap 8 § 2 PBL

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Utnyttjandegrad

- e 00 Högsta exploateringsgrad i bruttoarea per fastighetsarea i %, 4 kap 11 § punkt 1 PBL

Begränsning av markens utnyttjande

- Marken får inte förses med byggnad, 4 kap 11 § punkt 1 eller 16 § punkt 1 PBL

Höjd på byggnader

- 0,0 Högsta byggnadshöjd i meter, 4 kap 16 § punkt 1 PBL

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetiden är 5 år från det datum planen vinner laga kraft, 4 kap 21 § PBL

DETALJPLANEN ANTAGEN AV
NÄMNDEN FÖR SAMHÄLLSPANERING
2017-04-04, § 22

SUSANNE FRANK
NÄMNDSEKRETERARE
BESLUTET HAR VUNNIT LAGA KRAFT 2017-05-03

Detaljplan för del av Moheda-Ryd 5:122 m.fl. (Ryd) har vunnit laga kraft

Nämnden för samhällsplanering i Alvesta kommun antog 2017-04-04, § 22 detaljplan för del av Moheda-Ryd 5:122 m.fl. (Ryd) i Moheda tätort.

Beslut härom har anslagits på kommunens anslagstavla 2017-04-11.

Något överklagande av nämndens beslut har enligt kommunens diarium inte inkommit under överklagandetiden som gick ut 2017-05-02.

Ovannämnda detaljplan har vunnit laga kraft 2017-05-03.

i tjänsten

Patrik Karlsson
planchef

Kopia till:

Länsstyrelsen i Kronobergs län, kronoberg@lansstyrelsen.se

Lantmäteriet, registrator@lm.se

Bygg- och miljö

**Detaljplan för del av Moheda-Ryd 5:122 m.fl.
(Ryd), i Moheda tätort
Alvesta kommun, Kronobergs län**

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR:

Denna planbeskrivning

Fastighetsförteckning

Plankarta upprättad på grundkarta

Bilaga 1: checklista behovsbedömning

Bilaga 2: geoteknisk markundersökning

Bilaga 3: översiktlig naturinventering

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	2
PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR	3
PLANFÖRSLAG	11
KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET	13
GENOMFÖRANDE	15

INLEDNING

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Detaljplanen syftar till att möjliggöra nybyggnation av småhus.

Detaljplanen handläggs med utökat planförfarande enligt 5 kap. 7 § plan- och bygglagen (SFS 2010:900, PBL).

PLANDATA

Lägesbestämning

Planområdet omfattar främst del av fastigheten Moheda-Ryd 5:122, belägen i sydöstra delen av Moheda tätort. Planförslaget berör skogsmark, en befintlig enskild väg samt två bebyggda bostadsfastigheter.

Areal

Planområdet omfattar cirka 2,7 ha.

Illustration: ortofoto med planområde.

Markägoförhållanden

Största delen av planområdet utgörs av fastigheten (Moheda-Ryd 5:122) som ägs av Alvesta kommun. Övriga fastigheter är privatägda.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Berört område är inte särskilt utpekad i Fördjupad översiktsplan för Moheda tätort (antagen 2012). Planförslaget bedöms inte strida mot översiktsplanens intentioner.

Gällande detaljplaner

Området är inte tidigare reglerat med detaljplan.

Kommunala beslut

Nämnden för samhällsplanering beslutade 2015-09-01 (NFS § 48) att låta upprätta förslag till detaljplan för föreslaget område.

Riksintressen

I närområdet ligger riksintresset för kulturmiljövård Horda-Ryd samt riksintresset för kommunikationer järnvägen Södra Stambanan. Inget av riksintressena bedöms beröras av planförslaget.

Mellankommunala intressen

Berörs inte av planförslaget.

PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Mark och vegetation

Planområdet utgörs till största delen av naturmark i form av skog. Skogsmarken består av blandskog, huvudsakligen med en ålder av drygt 10 år. Skogen drabbades av vinterstormarna under 2000-talet. Ett antal lite större lövträd finns och enstaka stora tallar och granar står spridda i området.

Befintlig skogsbruksplan för området anger att naturvårdsmålet för närvarande är att dels skapa talldominerad produktionsskog, dels skapa naturvårdsinriktad skog med tydligt inslag av biologiskt gamla träd och död ved.

I planområdets östra kant finns en blandsumpskog (N 15311-1996, inventerat 1996) avgränsad som objekt med naturvärde.

Naturinventering

En översiktlig naturinventering har gjorts som bifogas handlingarna. Slutsatsen kommunen drar av sammanställningen är att området inte bedöms innehålla sådana värden för växt- och djurlivet som väger tyngre än det allmänna intresset att utveckla tätorten.

Inom skogsområdets norra del finns en dunge av några större tallar och lite torrare bestånd än övriga planområde. Detta område tangeras av planområdesgränsen.

Vid platsbesök har lummerväxt observerats 30 meter norr om nya bostadstomterna.

I artportalen finns ett antal fågelarter registrerade, bland annat mindre hackspett.

Kommunen har haft samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (NFS 2017/4) rörande den framkomna informationen om förekomst av större vattensalamander. Bedömningen är att ett genomförande av detaljplanen kan ske utan risk för betydande påverkan på artens livsmiljöer. Vid markarbete i sankpartier kan tidpunkt behöva väljas utifrån risk för påverkan på arten.

Foto: skogspartiets norra del

Foto: representativ bild för stora delar av skogspartiet

Geotekniska markförhållanden

En översiktlig geoteknisk markundersökning (bilaga) genomfördes 1983 och ligger delvis till grund för avgränsning av föreslagna nya bebyggelseområden. Område avgränsat för nybyggnation bedömdes i utredningen vara lämpligt för bostadsbyggnation. Vatten som ansamlas idag rör sig i naturliga stråk till en långsmal sankmark som löper parallellt med Växjövägen. Genom Moheda går ett stråk med förhöjd risk för radon i bergborrade brunnar.

Illustration: Geoteknisk markundersökning, 1983

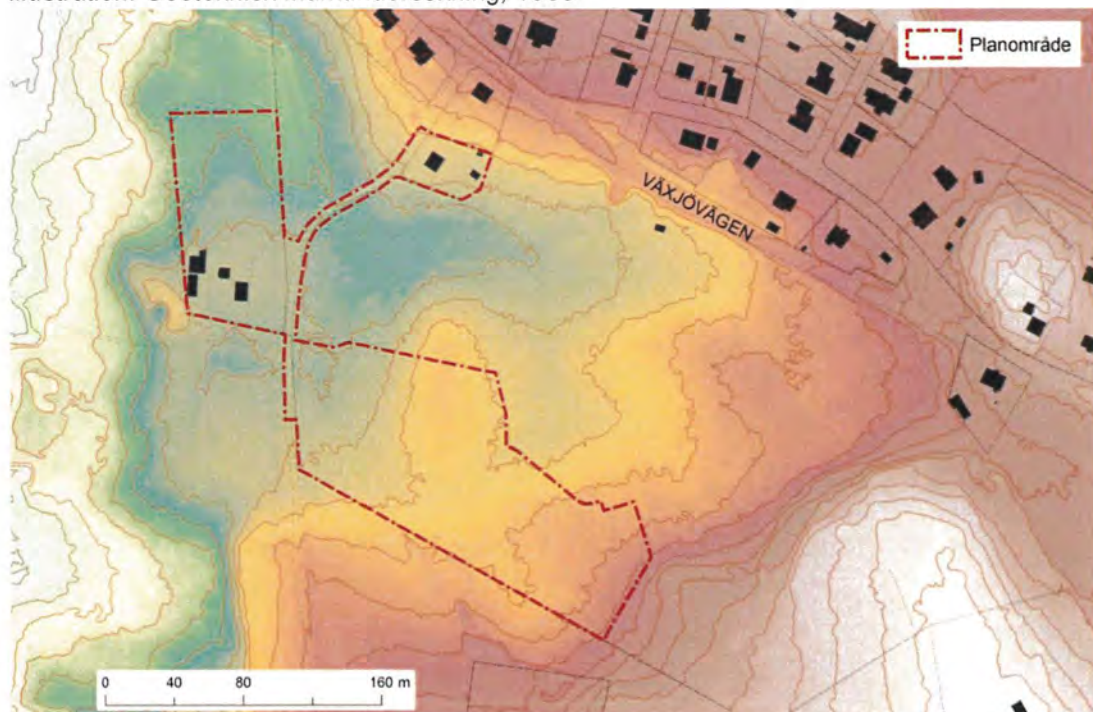

Illustration: Höjdförhållanden, ekvidistans 1 m

Befintlig bebyggelse

Inom det föreslagna området för nybyggnation finns inga byggnader. Inom planområdet ingår dock två befintliga bostadsfastigheter, eftersom dessa i nuläget inte ligger inom detaljplanlagt område men bör regleras i ett sammanhang.

I planområdets omland finns bostäder i form av småhus inom Moheda tätort respektive småhus i agrar miljö.

Fastighetsrättsliga frågor

Planområdet berörs inte av några ledningsrätter, servitut, nedgrävda ledningar eller andra fastighetsrättsliga anspråk. Om kommunal mark avyttras ska VA-ledningsnätet vid behov säkerställas med ledningsrätt.

Gator och trafik

Växjövägen

Växjövägen är en åtta (8) meter bred infart till Moheda tätort och utgör del av allmän väg 738 mellan Moheda och Ör. Vägen har ca 2100 fordon/dygn (ÅDT) varav ca 7 % tunga fordon. Gång- och cykeltrafikanter är anvisade in till lokalgatorna norr om Växjövägen.

Illustration: Allmänna vägar i området

Foto: Växjövägen (sett från öster)

Foto: Växjövägen (sett från väster)

Planområdet angörs via en enskild väg som ansluter till Växjövägen, norr om planområdet.

Den enskilda vägen omfattas av föreliggande planförslag och föreslås övergå till kommunal gata.

Foto: väg in mot området (sett från norr)

Gång- och cykelvägar

Området ansluter via enskild väg till gång- och cykelvägnät längs med Växjövägen.

Teknisk försörjning

Planområdet sluttar åt nordväst mot en lågpunkt i norra delen av skogsområdet. Genom lågpunkten finns en avlång sankmark som leder till Mohedaån.

VA

Området är förberett att anslutas till kommunens VA-ledningsnät. Anslutningspunkt finns i planområdets västra hörn. Inom området ska LTA-teknik (lätt trycksatt avlopp) tillämpas.

Strandskydd

Den långsmala sankmarken strax norr om nya bostadstomterna bedöms inte utgöra en bäck eller dike som omfattas av strandskydd enligt miljöbalken.

Foto: surdraget genom området

Fornlämningar

Det finns inga kända fornlämningar i planområdet.

Om man vid markarbeten eller annat arbete skulle påträffa fornlämningar finns anmälningsplikt enligt 2 kap. 5 § kulturmiljölagen (1988:950).

Förorenad mark

Det finns inga kända markföroreningar i planområdet. Om en förorening påträffas har fastighetsägare och brukare av fastigheten skyldighet att omgående underrätta tillsynsmyndigheten enligt 10 kap. 11 § miljöbalken (1998:808).

Buller

Alvesta kommun har låtit kartlägga utbredningen av trafikbuller kring de större gatorna och järnvägarna i Moheda tätort (NFS 2015/9). Genomförande av planförslaget bedöms medföra endast marginellt ökat antal fordon på Växjövägen.

Planområdet bedöms i huvudsak klara riktvärden för buller enligt 3-5 §§ förordning (2015:216) om trafikbuller. Västra planområdet överskrider värdet 55 dB(A) vid fasad och behöver därför en genomtänkt husplacering för att möjliggöra mindre bullerstörd sida åt öster, dit minst hälften av bostadsrummen kan vändas åt.

Beskrivning hur nu gällande riktvärden kan uppnås

Befintliga bostadsbyggnader inom planområdet kan användas som referens för att visa att nybyggnation enligt förordningens krav är möjlig. Respektive byggnads östra fasad har 5-10 dB(A) lägre bullervärde än västra fasaden och klarar då riktvärdena för bostadsrum mot en tystare sida. Om byggnation sker med L- eller U-formad byggnad kan värdena sänkas än mer och fler rum få plats mot tyst sida. Detta informeras om inför bygglovsskedet.

Nedan illustrerade bullervärden är, vid en lagakraftvunnen detaljplan, värden som respektive bostad förutsätts tåla.

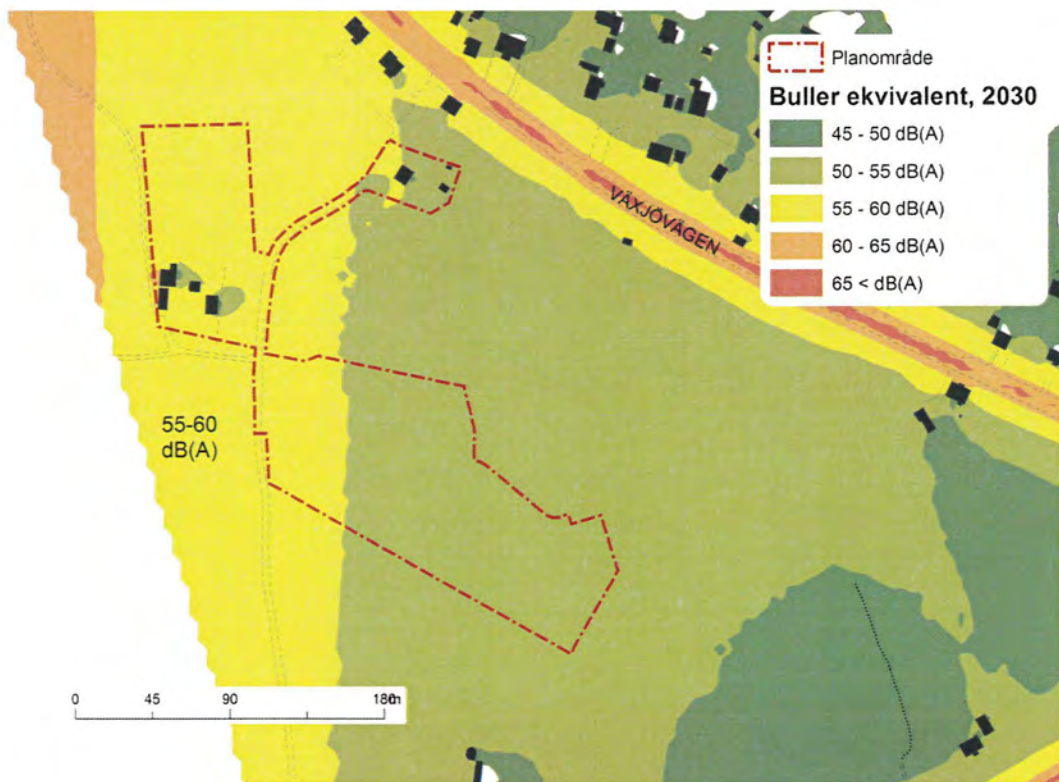

Illustration: Bullerutbredning ekvivalent nivå 2030 (NFS 2015/9)
Berörda bullerkällor: Växjövägen och järnvägen Södra Stambanan

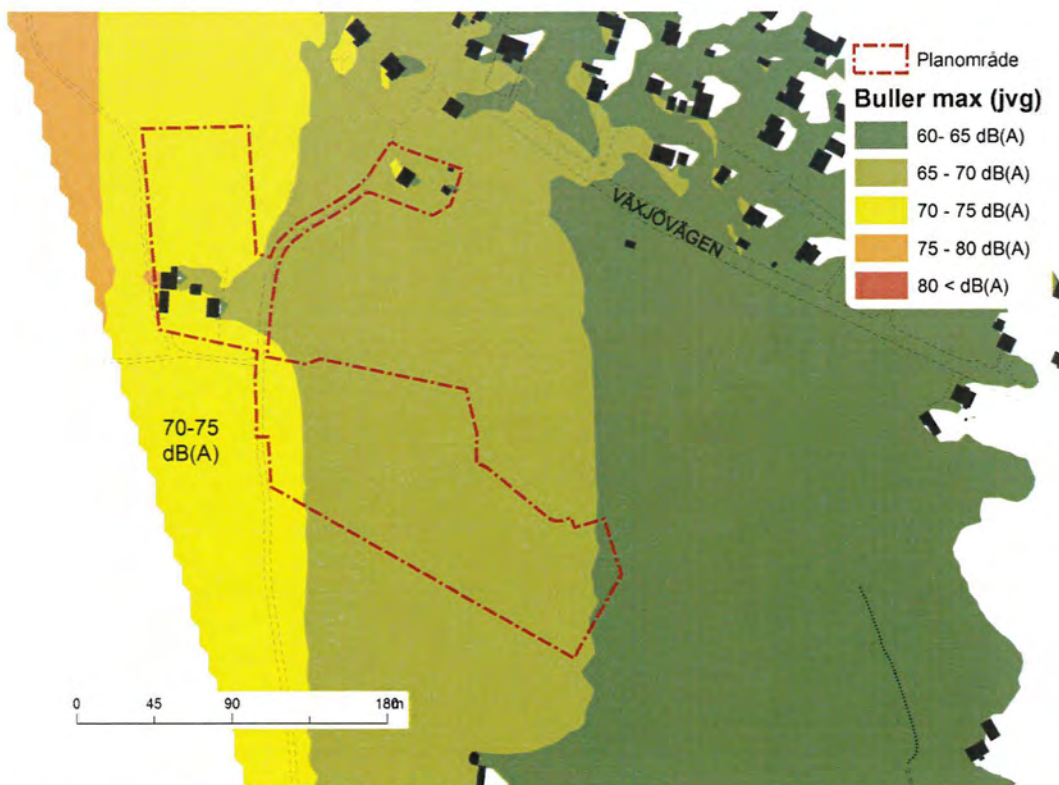

Illustration: Bullerutbredning maxnivå järnväg, Södra Stambanan (NFS 2015/9)

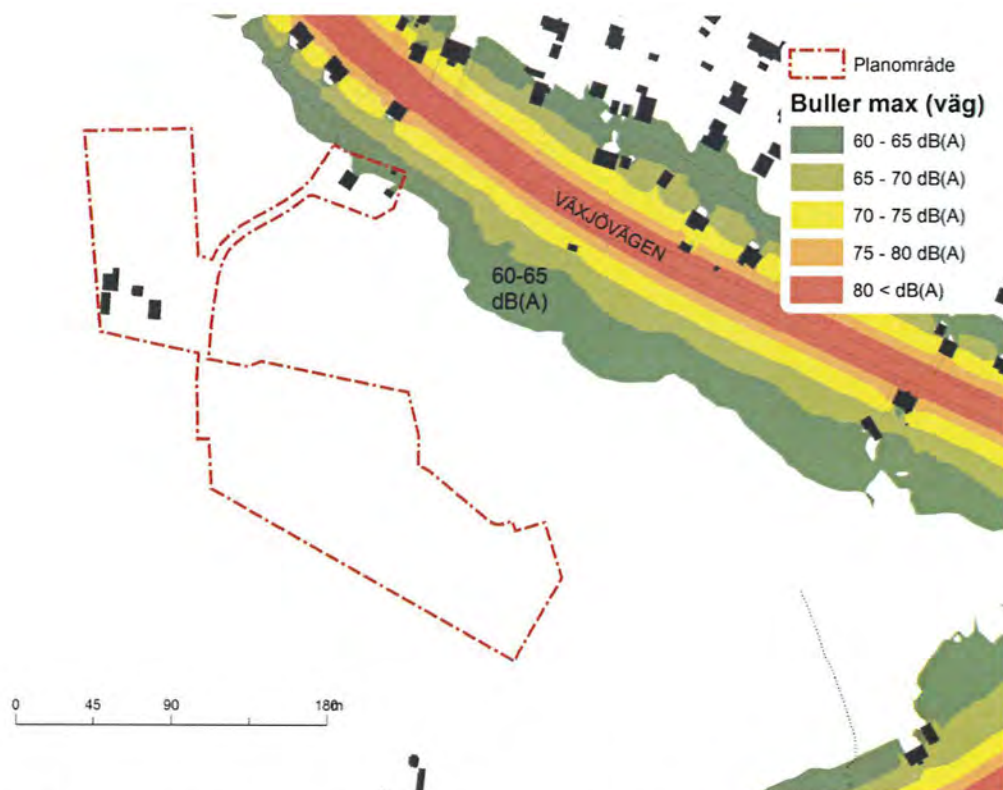

Illustration: Bullerutbredning maxnivå väg, Växjövägen (NFS 2015/9)

PLANFÖRSLAG

BOSTÄDER

Området ligger i utkanten av Moheda tätort och bedöms vara lämpligt för byggnation av småhus på stora tomter i lantlig miljö.

Planförslaget möjliggör cirka 5-7 nya stora (ca 2000-4000 kvm) bostadsfastigheter. Byggnadshöjd och exploateringsgrad regleras för att minska nya byggnaders inverkan på landskapsbilden och möjliggöra en karaktär med småhus på stora tomter.

Illustration: exempel hur området kan delas in fastigheter och bebyggas med småhus

Två bebyggda bostadsfastigheter (Moheda-Ryd 5:20 och Moheda-Ryd 1:16) föreslås ingå i planområdet. Motivet är att fastigheten ingår i tätorten och att bebyggelsen bör regleras i ett sammanhang enligt plan- och bygglagen, som intilliggande bostadsfastigheter gör idag.

GATOR OCH TRAFIK

Gata

Planområdet angörs från Växjövägen via en lokalgata. Vid genomförande av planförslaget föreslås kommunen ta över del av en enskild väg. Befintliga utfartsvägen kan vid genomförandet behöva breddas inom planområdet för att höja standarden. Den kommunala gatan leds sedan in i föreslagna bebyggelseområdet.

Gång- och cykelvägar

Gång- och cykeltrafik inom planområdet hänvisas till den nya kommunala villagatan. In mot Mohedas centrala delar, med skola, service och järnvägsstation, är säkrare cykling möjlig på villagator.

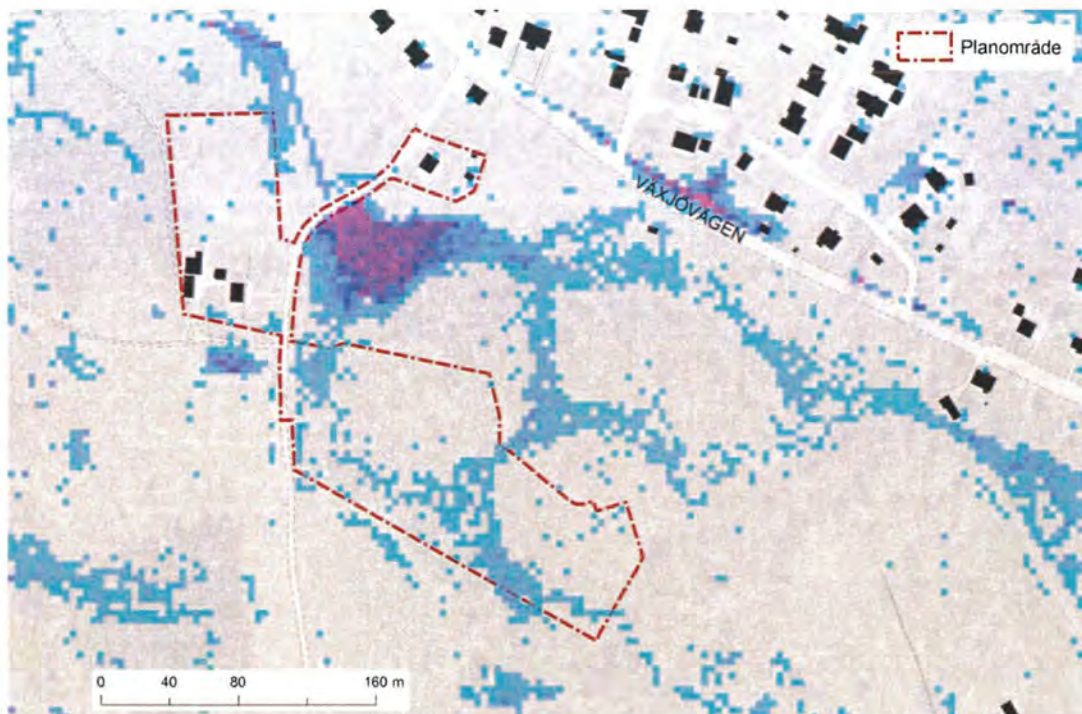
TEKNISK FÖRSÖRJNING

VA

Vatten- och avloppsledningsnätet är utbyggt fram till en anslutningspunkt centralt i planområdet. Inom planområdet hanteras avlopp från bebyggelse med LTA-system (lätt trycksatt avlopp).

Dagvattenhantering

Dagvatten på kvartersmark ska fördröjas inom respektive fastighet och dagvatten alstrat på allmän platsmark leds till fördröjningsstråk i de naturområden som omgärdar bebyggelsen (utförningsförslag illustreras på föregående sida).

Illustration: Skyfallskartering

Avfallshantering

Avfallshantering sker inom respektive bostadsfastighet och närmaste återvinningsstation idag finns på Banérgatan cirka 1 km bort.

KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Miljökvalitetsnormer (MKN)

MKN för luft

Lufftöroreningar har i spridningsmodeller (Luftvårdsförbundet Kronoberg 2013) på Växjövägen (centralt i Moheda) bedömts enligt tabell till höger och således inte överskridit gällande MKN.

Planförslaget bedöms endast i ringa omfattning medföra ökad mängd trafik till och från området. Planens genomförande bedöms inte medföra risk för överskridande av miljökvalitetsnormer för luft.

Beräknade värden är även under de fastställda riktvärdena (preciseringar) i miljömålet *Frisk luft*.

<u>Växjöv. (årsmedel)</u>	
NO ₂	3 µg/m ³
PM 10	11 µg/m ³
Bensen	0,6 µg/m ³

<u>MKN</u>	
NO ₂	40 µg/m ³
PM 10	40 µg/m ³
Bensen	5 µg/m ³

<u>Miljömål</u>	
NO ₂	20 µg/m ³
PM 10	15 µg/m ³
Bensen	1 µg/m ³

MKN för vatten

Planområdets recipient är Lekarydsån (Mohedaån), som (enligt redovisning i VISS, hämtad 2016-10-10) har måttlig ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus (exklusive kvicksilver). Bedömningen är att Lekarydsån ska uppfylla kvalitetskrav god ekologisk status 2021. Det finns goda möjligheter att fördröja och rena dagvatten inom planområdet samt mellan planområdet och recipienten. Planförslaget bedöms inte påverka recipienten och genomförandet av planen bedöms inte inverka negativt på möjligheterna att uppfylla MKN för Lekarydsån.

Natur- och kulturmiljö

Ett ianspråktagande av marken bedöms inte inverka negativt på höga naturvärden. Inom eller i direkt anslutning till området finns inga identifierade stora naturvärden som riskerar skadas. Rekreativvärdena bedöms inte påverkas betydande, då området idag är otillgängligt till följd av tätheten. Området ligger i anslutning till aktiv jordbruksmark, men kulturmiljöerna bedöms inte påverkas. Exploatering berör inga kända fornlämningar.

Visuell miljö och landskapsbild

Området ligger i utkanten av Moheda tätort och i anslutning till jordbruksmark. Småhus i 1-2,5 våningar inom nya bostadsfastigheter kommer ge en marginell visuell påverkan. Området omgärdas av en 10 meter hög kulle åt öster och skogsmark i norr och väster. Mot söder kommer landskapsbilden att förändras, men området ligger mer låglänt än omkringliggande mark och påverkan blir därför mindre.

Hälsa och säkerhet samt socialt perspektiv

Inga betydande konsekvenser. Riktvärden för buller bedöms i huvudsak klaras.

Ekonomiska konsekvenser

Nyttjandet av befintlig infrastruktur är positiv konsekvens av föreslagen exploatering.

BEHOVSBEDÖMNING

Om genomförandet av en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas enligt 4 kap. 34 § PBL och enligt 6 kap. 11 § miljöbalken. Behovsbedömningen görs för att utreda om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt förordningen om MKB (1998:905).

Förutsättningar

Området består till stor del av ung blandskog i bitvis fuktig miljö. Planområdet innehåller små naturvärden. Möjligheten att fördörja dagvatten bedöms som goda.

Planens styrande egenskaper

Området bedöms kunna delas in i 5-7 stora bostadsfastigheter och bebyggas med småhus. Mark avsätts för kommunal gata in i området.

Planens tänkbara effekter

Byggnation av småhus på stora tomter bedöms kunna ge en lantlig miljö, men med god teknisk service.

Ett genomförande medför alstrande av trafik i liten omfattning på Växjövägen och dess anslutningsgata.

Bedömning

Genomförandet av planen bedöms ge viss men ej betydande påverkan för omgivningen.

GENOMFÖRANDE

Organisatoriska frågor

Tidplan

Detaljplanen handläggs med utökat planförfarande enligt 5 kap. 7 § PBL.

Planförslaget var utsänt för samråd under november-december 2016 och var utställt för granskning under mars 2017. Berörda har haft möjlighet att lämna synpunkter i samrådsskedet och i granskningskedet.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är satt till 5 år. Genomförandetiden räknas från det datum planen vinner laga kraft.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän platsmark.

Verkan på andra detaljplaner

Föreliggande planförslag inverkar inte på befintliga detaljplaner.

Ansvarsfördelning

Ansvarig	Åtgärder
Alvesta kommun	Upprättar detaljplan Ansöker om fastighetsbildning Genomför detaljplan

Ekonomiska frågor

Kommunen bekostar fastighetsbildning för kommunägd mark och tillser att detaljplanen genomförs.

Fastighetsrättsliga frågor

Rättigheter

Planförslaget bedöms inte medföra några konsekvenser för befintliga rättighetsområden.

Konsekvenser på fastighetsnivå

Fastighet (inom planområdet)	Sammanfattning av konsekvenser
Moheda-Ryd 5:122	<p>Skogsmark föreslås övergå till gatumark, kvartersmark för bostadsbebyggelse samt viss del naturmark.</p> <p>Mark avstyckas för kvartersmark.</p>
Moheda-Ryd 15:1	<p>Anslutningsväg (enskild väg) mellan Växjövägen och vägen till Grännaforssa föreslås inom planområdet övergå till kommunal gata.</p> <p>Fastigheten behöver avstå mark för framtida kommunala gatan.</p> <p>Angränsande naturområde föreslås bebyggas med småhus på 5-7 tomter.</p>
Moheda-Ryd 1:16	<p>Fastigheten föreslås ingå inom detaljplanelagt område, eftersom den ingår i sammanhängande bebyggelseområdet och därmed bör regleras med detaljplan.</p> <p>Mark kan avstyckas för ytterligare byggnation.</p> <p>Anslutningsväg (enskild väg) mellan Växjövägen och vägen till Grännaforssa föreslås inom planområdet övergå till kommunal gata. Trafikalstring på anslutningsvägen bedöms vara mycket begränsad, då förslaget innefattar 5-7 nya bostadsfastigheter.</p> <p>Fastigheten behöver avstå mark för framtida kommunala gatan.</p> <p>Angränsande naturområde föreslås bebyggas med småhus på 5-7 tomter.</p>
Moheda-Ryd 5:20	<p>Fastigheten föreslås ingå inom detaljplanelagt område, eftersom den ingår i sammanhängande bebyggelseområdet och därmed bör regleras med detaljplan.</p> <p>Anslutningsväg (enskild väg) mellan Växjövägen och vägen till Grännaforssa föreslås inom planområdet övergå till kommunal gata. Trafikalstring på anslutningsvägen bedöms vara mycket begränsad, då förslaget innefattar 5-7 nya bostadsfastigheter.</p> <p>Angränsande naturområde föreslås bebyggas med småhus på 5-7 tomter.</p>

Fastighet (utanför planområdet)	Sammanfattning av konsekvenser
Moheda-Ryd 5:19 och 5:25	Angränsande naturområde föreslås bebyggas med småhus på 5-7 tomter. Anslutningsväg mellan Växjövägen och vägen till Grännaforsa föreslås inom planområdet övergå till kommunal gata. Trafikalstring på anslutningsvägen bedöms vara mycket begränsad, då förslaget innefattar 5-7 nya bostadsfastigheter.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Vid upprättande av planförslaget har biträdande förvaltningschef Magnus Wigren medverkat.

Foton och illustrationer: Patrik Karlsson, planarkitekt

Alvesta 2017-05-16

Patrik Karlsson
planarkitekt

Planförslaget har antagits av Nämnden för samhällsplanering

2017-04-04 § 22

Susanne Frank

Nämndsekreterare

Beslutet har vunnit laga kraft 2017-05-03

Checklista för behovsbedömning

Bilaga till detaljplan för del av Moheda-Ryd 5:122 m.fl. (Ryd)

	Negativ påverkan			Positiv påverkan			Ingen påv.	Berörs ej	Kommentarer
	Stor	Måttlig	Liten	Liten	Måttlig	Stor			
Miljö									
Miljökvalitetsnormer			X						Naturmark tas i anspråk vilket bidrar till ökad mängd dagvatten och nybyggnation medför ökad trafik. Påverkan bedöms som ringa.
Miljömål - nationella och regionala			X	X					Naturmark tas i anspråk för kvartersmark, vilket inverkar lite negativt. Samtidigt medför ny bostadsmark i en tätort med tågstopp möjlighet att tillskapa en god bebyggd miljö ur ett socialt perspektiv.
Miljömål - lokala									
Riksintressen									
Naturvård								X	
Rörligt friluftsliv									
Kulturmiljö							X		Riksintresse för kulturmiljövården, Horda-Ryd, bedöms inte påverkas av ett genomförande.
Annat								X	
Naturmiljö									
Växt- och djurliv, hotade arter			X						Området består av trivial blandskog, men kan innefatta värden för växt- och djurlivet. Inventering och anpassning medför att konsekvenserna minimeras och stora ytor sparas för förädling av naturvärden.
Naturresevat, Natura2000, Biotopskydd								X	
Spridningskorridorer, grön- och vattensamband			X						Området består idag av tätortsnära skogsmark, vilket kan bidra till spridning av arter nära tätorten. Breda korridoreras sparas.
Kulturmiljö									
Forminnet								X	
Kulturhistorisk miljö, kulturmiljöprogram									Området är idag svårtillgänglig tätskog utan synliga spår av historisk agrar miljö.
Visuell miljö									
Landskapsbild, stadsbild				X					Området är en zon mellan tätort och landsbygd. Landskapsbilden bedöms påverkas lite, eftersom bebyggelsen ligger lägre än omgivande jordbruksmark och utformas med småhus på stora tomter. Potentiell bebyggelse kan därmed bidra i en övergång mellan tätort och landsbygd.
Fysiska ingrepp, nya element									
Skala och sammanhang									
Estetik, närmiljö									
Rekreation									
Tillgänglighet, barriärer				X					Skogen utgör idag en barriär eftersom den är svårtillgänglig. Byggnation av allmänt gatunät kan bidra till ökad tillgänglighet.
Aktivitet, lek, friluftsliv							X		Ingen mark avsätts för anläggningar.
Grönstruktur, parkmiljö, vattenmiljö				X					Ringa påverkan
Strandskydd								X	
Hälsa, störningsrisker									

Buller, vibrationer			X						En avvägning görs så att nybyggnation är möjlig i ett avsnitt av Moheda som är svagt, men ändå, påverkat av buller över riktvärden.
Luftkvalitet, utsläpp, lukt, allergier								X	Bedöms medföra ringa påverkan.
Ljushöghållanden, ljussken, skugg effekter								X	Bedöms medföra ringa påverkan.
Strålning, elektromagnetiska fält								X	
Säkerhet									
Trafikmiljö, GC-vägar, kollektivtrafik, olycksrisk				X					Genomförandet av planen medför att enskild väg övergår till allmän väg med potentiellt höjd standard.
Farligt gods									
Ras och skred									
Översvämning								X	Planförslaget medför goda möjligheter att fördröja dagvatten, så att området inte påverkas självt och inte påverkar andra områden.
Mark och vatten									
Markförhållanden, grundläggning, sättningar								X	Bedömningen är att marken är lämplig för byggnation.
Markföreningar								X	
Grundvatten, ytvatten, avrinningsområden								X	Fördröjning av dagvatten och ytligt vatten är möjlig inom planområdet.
Dagvatten				X					Planförslaget medför goda möjligheter att fördröja dagvatten, så att området inte påverkas självt och inte påverkar andra områden.
Hushållning									
Befintlig infrastruktur					X				Nyligen anlades VA-ledningar till planområdet och därmed medför en byggnation att fler kan ansluta till befintligt investerat ledningsnät.
Markanvändning					X				Moheda tätort är i behov av attraktiva tomter för att kunna upprätthålla underlag för samhällsservice. Bedömningen är att en lämplig avvägning har gjorts mot värdefulla miljöer.
Atervinning					X				Möjlighet för återvinning är goda.
Transport					X				Möjlighet för transporter till och från området är goda.
Socialt perspektiv									
Tillgänglighet vid funktionsnedsättning					X				Området är idag otillgängligt och kommunal gata med bostadstomter möjliggör potential för höjd standard.
Segregation/ integration				X					Nya bostäder på stora tomter i närheten av befintliga småhus möjliggör potential för en viss demografisk variation i tätorten.
Barnperspektivet					X				Bostäder i direkt anslutning till landsbygden med stora skogsmarker samtidigt i närheten av Mohedaskolan.
Övriga planeringsarbeten									
Framtida exploatering									
Översiktsplan								X	Planförslaget bedöms följa översiktsplanens (FÖP Mohedas) intentioner. I FÖP Moheda har näraliggande område pekats ut för bostäder.
Gällande planer								X	

Pågående planläggning									X
Mellankommunala intressen									X

Sammanfattande bedömning
 lanspråktagande av naturmark för utveckling av tätorten medför alltid konsekvenser, men med en avvägningen och anpassning mot natur- och kulturmiljöer och övriga intressen bedöms planförslaget endast medför små konsekvenser.

Bedömning		Krav på redovisning
Mycket liten miljöpåverkan.		
Viss men ej betydande miljöpåverkan	X	Miljökonsekvenserna redovisas i planbeskrivningen.
Betydande miljöpåverkan		Separat miljökonsekvensbeskrivning, MKB, krävs.

Handläggare	Datum	Signatur
Patrik Karlsson	2017-02-10	

Alvesta kommun
Moheda samhälleUtlåtande över översiktlig grundundersökning
inom Södra RydområdetInnehållsförteckning

Text	Sida nr
Orientering	1
Undersökningar	1
Områdesbeskrivning	
Geologi, topografi	1
Markslag, terrängtyper, vegetation	2
Jordlagerförhållanden	3
Grundvattenförhållanden	4
Geotekniska rekommendationer	
Grundläggning	4
Anpassning till geohydrologiska förhållanden	5
Grundvattenvärme	6
Kompletterande undersökningar	6

Rapport översiktlig geoteknisk undersökning

Bilaga

1. Sammanställning över provgröpar
(Kornstorleksfördelningsdiagram,
ej bilagenummerade)

Ritningar

4022-01	Geoteknikplan
-02	Grundläggningsplan
-03	Geotekniksektioner

Svenska Geotekniska Föreningens blad 1 t o m 4

Alvesta kommun
Moheda samhälleUtlåtande över översiktlig grundundersökning
inom Södra RydområdetOrientering

Södra Rydområdet är beläget i sydöstra utkanten av Moheda samhälle. Området ligger öster om södra stambanan och söder om länsväg 738 mot Ör. Läget framgår närmare av ritning 4022-01.

Denna utredning skall ingå i underlaget för stadsplanearbetet och bör även, efter vissa kompletteringar, kunna användas i samband med projektering och byggande.

Undersökningar

De geotekniska fält- och laboratorieundersökningar som genomförts inom ramen för utredningen redovisas i bifogad rapport daterad 1983 02 04.

Som kartunderlag har grundkarta i skala 1:1000 använts.

OmrådesbeskrivningGeologi, topografi

Moheda samhälle ligger i en markerad dalgång med nordsydlig utsträckning. Dalgången har mycket stor längdutsträckning. Den kan följas från sjön Salen i söder upp genom sjön Stråken i norr. Dalgången anses ha utbildats över en stor förkastningslinje i berggrunden.

Södra Rydområdet ligger på den östra sluttningen mot dalgången.

I samband med den senaste landisens avsmältning fanns en större issjö, den så kallade Värendsfornsjön inom ett område som bl a omfattar de nuvarande sjöarna Åsnen, Salen och Helgasjön. Mycket tyder på att issjöns strandlinje under en längre period legat ungefär på nivån +170 m ö h vid Moheda. Bland annat finns en hel del sandavlagringar omkring och strax under denna nivå utefter

dalslutningarna söder om samhället. Då markytan inom Södra Rydområdet varierar mellan +159,5 och +175 m ö h berörs området av strandlinjen.

När förhållandena inom själva undersökningsområdet betraktas närmare ser man att den västra delen domineras av ett lågt liggande, fuktigt parti medan den östra delen ligger uppe på en höjdformation. Gränsen mellan dessa delar är markant och utgörs av en brant sluttning. Förmodligen utvisar branten läget av ovannämnda strandlinje.

Höjdpartiet utgörs av en större morän-/bergformation med i huvudsak nordsydlig utsträckning och med relativt flack överyta. Formationen är förmodligen av drumlintyp med bergblottningar i norra spetsen (inom området) och med större jorddjup mot söder.

På höjdens västsluttning, i närheten av den förmodade strandlinjen, har sand påträffats under en ca 3 m tjock moränkappa. Överytan av sanden ligger här på nivån +169 m ö h. Man kan räkna med att möta flera, liknande sandavlagringar på denna nivå utefter höjdslutningen.

Det låglänta partiet är relativt flackt men ligger i huvudsak med lutning mot en liten dalsänka genom vilken området dräneras mot väster. Inom avsnittet finns ett par mindre kullar med flack och svagt avrundad ytform. Kullarna består av morän som svallats. Tunna sandavlagringar förekommer i form av kransar kring kullarna. I övrigt utgörs jordarten huvudsakligen av morän i lågpartiet.

Genom områdets östra del passerar ett smalt lågstråk med riktning nordväst-sydost. Lågstråket utvisar troligen läget av en krosszon i berggrunden.

Markslag, terrängtyper, vegetation

Terräng- och vegetationstyper visas på ritning 4022-02.

Området utgörs till största del av skogsmark.

Ängsmark förekommer i områdets södra och östra delar samt i ett litet avsnitt i områdets nordvästra hörn.

Åkermark finns i områdets sydöstra hörn.

Från områdets sydöstra del löper, som tidigare nämnts, ett mycket fuktigt stråk, först mot nordväst därefter mot väster, följande områdets nordgräns. Det fuktiga partiet dräneras av ett dikes-

system ut till Mohedaån i väster. Dominerande trädslag är björk och al med enstaka inslag av gran. Sly och buskvegetation förekommer i stråkets sydöstra delar. Markvegetationen består till största del av starr och mossa. På flera ställen står grundvattenytan i markytan.

Ett annat mycket fuktigt stråk har sin upprinnelse nedanför den kraftiga moränslutningen mitt för områdets sydvästra gräns. Stråket har nordsydlig riktning och dräneras mot norr till det ovan omtalade dikessystemet. Gran är här dominerande trädslag. Inslag av björk och slyig buskvegetation förekommer. Markvegetationen består i huvudsak av mossa med enstaka inslag av starr.

Mycket fuktiga förhållanden råder för övrigt hela vägen omedelbart nedanför den sluttning som avdelar den högre liggande plattan i områdets södra delar från de låglänta partierna. Sluttningen är utströmningsområde för grundvatten. Gran, tall och björk förekommer här, liksom enstaka inslag av al. Markvegetationen består till övervägande del av mossa.

De mjukt rundade kullar, som finns i områdets låglänta del, har en torrare karaktär. Här växer tall, gran och björk i jämbördigt antal. Markvegetationen utgörs av gräs och mossa.

Inom de södra delarnas åker- och ängsmarker är terrängtypen normalfuktig till torr. Ek växer på några platser som ridåer eller dungar.

Längst i öster finns ett litet parti med ängsmark. Dess högsta del är bevuxen med tall och asp och har torr karaktär. För övrigt är marken här normalfuktig.

I områdets nordvästra hörn, i anslutning till den befintliga bebyggelsen, finns ett litet ängsparti med torr terrängtyp.

Jordlagerförhållanden

De olika jordarternas ungefärliga utbredning inom området redovisas på ritning 4022-01.

Området domineras av morän. Moränens sammansättning varierar från grusmorän till siltmorän. Moränen är i ytan (ca 0,5 m) något löst lagrad men har i övrigt fast lagringstäthet inom hela området. Blockhalten kan betecknas som normal inom de högre delarna. I de lägst belägna delarna är blockhalten ställvis något högre i markytan. Särskilt blockrika avsnitt har markerats på ritning 4022-01.

Bergblottningar finns på några ställen i områdets östra del samt på en plats i områdets nordvästra hörn. Bergpartierna är markerade på ritning 4022-01. Bergytan har påträffats i en av de upptagna provgröparna (pg nr 13) på nivån 1,7 meter under markytan. Områden med risk för berg på litet djup under markytan (1,0 m) har markerats med hjälp av djupkurva på ritning 4022-01.

Fast lagrad grus och sand förekommer, som tidigare nämnts, i form av tunna kransar runt ett par mindre moränkullar i den låglänta delen av området. Övergången mellan morän och sand-/grusavlagringar är i dessa fall mycket diffus.

Sandavlagringar förekommer också under en 2,5 å 3 m tjock moränkappa i sluttningen från höjdpartiet i den södra delen. Dessa sandavlagringar kan väntas vara mycket fast lagrade.

Över mineraljorden finns ett vegetationstäck (matjordstäck i åkermark) som mestadels har en tjocklek av 0,3 och 0,5 m. Det större djupet gäller för fuktiga, låglänta delar.

Organiska jordlager med något större mäktighet förekommer inom begränsade avsnitt i den sydöstra delen samt i områdets nordvästra hörn.

Grundvattenförhållanden

Från det stora höjdpartiet i sydost sker en långsam grundvattenströmning mot lågpatriet i nordväst. Mitt uppe på höjdpatriet låg grundvattenytan vid undersökningstillfället 2,7 m under markytan.

I nederkanten av den branta sluttningen mot lågpatriet sker ett ganska omfattande utläckage av grundvatten. Inom hela lågpatriet ligger sedan grundvattenytan relativt flack, mestadels på litet djup under markytan.

Viss intrasport av grundvatten sker förmodligen via den förmodade krosszonen i berggrunden från sydost.

Geotekniska rekommendationer

Grundläggning

Ur bärighetssynpunkt får grundläggningsförutsättningar betraktas som goda inom praktiskt taget hela området.

Undantagen utgörs främst av de begränsade partierna med organiska jordlager, se markeringar på ritning 4022-02.

Efter borttagning av vegetationstäck, matjordstäck eller andra organiska jordlager kan plattgrundläggning ske. Tillåten medeltryckpåkänning beräknas enligt SBN 80 kap 23:2332 med tilläpande av värdena för fast lagrad finsand. Om större påkänningar behöver utnyttjas bör kompletterande undersökningar utföras för aktuell byggnad.

Den branta sluttningen ned mot lågpatriet kan möjligen motivera att områdets stabilitet kommenteras. Då jordlagren i det berörda avsnittet utgörs av mycket fast lagrade friktionsjordarter kan dock säkerheten mot skred beräknas vara mycket stor.

Inom de delar av höjdpatriet där djupet till berg är litet bör planutformning och konstruktioner anpassas så att djupa och därmed dyra schakter undviks.

Anpassning till geohydrologiska förhållanden

Områdets geohydrologiska förutsättningar kräver stor uppmärksamhet vid planutformningen.

Enligt beskrivningen ovan består en stor del av området av låglänt, mycket fuktig mark där omfattande utläckage av grundvatten sker. För att denna del skall kunna tas i anspråk för byggelse krävs att s k områdesdränering utförs. Djupa dränage anordnas i strategiska stråk, se förslag på ritning 4022-02. Dessa stråk bör bilda stomme i ett ledningssystem för avledning av dränerings- och regnvatten.

En hel del vatten förs av allt att döma in genom området via krosszonen och ytvattendiket från sydost. Även detta vatten bör avledas via ovan nämnda dräneringssystem. Det är viktigt att man i förväg klarar ut flödesvariationerna i diket. Eventuell bebyggelse med källarhus bör lämpligtvis koncentreras till höjdpatriet i områdets sydöstra del. Grundläggningen kommer därvid att ske i morän, huvudsakligen över grundvattenytan. På sluttningarna bör källarhus däremot undvikas då risk finns att grundläggningen i sådana fall kan komma att ske i sand under högsta grundvattenytan. En normal husgrundsdränering kan inte avbörda tillräckligt stort flöde för att skydda konstruktionen under sådana förhållanden.

Höjdpatriets karaktär med flacka och svagt rundade ytformer och med täta jordarter i markytan gör

att man bör ägna markplaneringen stor omsorg. Höjdsättningen måste avpassas så att man kan få lutning från byggnaderna mot dränerade lågpunkter.

Regnvatten från hustak och andra täta ytor bör, där så är möjligt, ledas ut över grönytor för ytinfiltration. Markerade, "instängda" lågpunkter dräneras. Genom en effektiv kombination av ytinfiltration och lokal fördröjning av dagvatten kan kostnaderna för dagvattenhanteringen hållas nere. Här kommer också ovan beskrivna områdesdränering in som en viktig del.

Grundvattenvärme

Vissa möjligheter för utvinning av grundvattenvärme inom området bör kommenteras.

Det dräneringsstråk som föreslagits omedelbart nedanför den branta sluttningen från höjdpartiet kommer att avbörda vatten under hela året. Det grundvatten som söker sig till dräneringen bör ha relativt lång uppehållstid i grunden och kan förmodas ha ett visst värmeinnehåll som kan utvinnas med hjälp av värmepump. Hur stor effekt man kan ta ut är svårt att bedöma utan närmare undersökningar. Förmodligen kan man räkna med att klara uppvärmningen av 3 å 5 småhus.

Den förmodade bergkrosszonen från sydost borde också medge visst uttag av grundvattenvärme. Här får man då borra en brunn från vilken grundvattnet pumpas upp till en värmepump. Möjligt effektuttag borde vara av ungefär samma storleksordning som för dränaget ovan.

Möjligheter för utnyttjande av ytjordvärme med slangar under grundvattennivån föreligger speciellt i de låglänta partierna.

Kompletterande undersökningar

Innan planarbetet startar rekommenderas att vissa kompletterande undersökningar utförs:

1. Uppföljning av ytvattenflödet in i området via diket från sydost. Mätning borde kunna ske i befintlig vägtrumma under våren 1983.
2. Uppföljning av grundvattenståndets fluktuationer i några punkter inom det låglänta området under våren 1983. Uppgifterna är viktiga som underlag för höjdsättningen.

Längre fram i planarbetet bör man överväga om förutsättningarna för grundvattenvärme skall penetreras ytterligare. Likaså bör det i projekteringskedet vara fördelaktigt om man förtätar nätet med höjdbestämmingar till en komplett rutavvägning samtidigt som sticksondering för bestämning av vegetations- respektive matjordstäckets tjocklek utförs.

Växjö 1982 02 08

VBB
BACKÖGRUPPEN

Kent Åhlén

Stig Johansson

SÖ/ALP/GBA
V79/019/010

RAPPORT
ÖVERSIKTLIG GEOTEKNISK
UNDERSÖKNING
Litt F 4022
Datum 1983 02 08

Projekt

Översiktlig geoteknisk undersökning för planområde inom Södra Ryd-området i Moheda samhälle. Områdets läge framgår av ritning 4022-01.

Beställare

Alvesta kommun, Alvesta.

Uppdrag

Översiktlig geoteknisk utredning för stadsplanearbete.

Syfte

Undersökningen syftar till att ge underlag för översiktsplanering av markområden ur geoteknisk och hydrogeologisk synvinkel.

Redovisning

Undersökningens resultat redovisas dels på ritningarna 4022-01 t o m -03 och dels på bilaga 1 med tillhörande kornfördelningsdiagram.

Utförda undersökningar

Viktsondering har utförts med eldrivet vridaggregat vridhastighet 20 varv/minut. Antalet halvvarv per 20 cm sjunkning har noterats.

Sticksondering av det organiska jordlagret har utförts dels i vikt- och slagsonderingspunkterna och dels i sankmarkspartierna. Markerade djup avser stopp för belastning av 1 mans vikt (75 kg).

Slagsondering har utförts med fordonsmonterad hydraulhammare typ Stanley.

Provgropsgrävning har utförts med traktorgrävare av fabrikat Volvo BM typ 616. I samtliga provgropar har observationsrör med perforerad nederdel nedsatts innan återfyllningen.

Laboratorieundersökningarna av upptagna jordprover har omfattat bestämning av kornstorleksfördelningen genom tvättsiktning.

Övriga fältarbeten

En översiktlig geohydrologisk terrängbesiktning har genomförts. Grundvattennivån har observerats i nedsatta rör. Utsättning och avvägning av undersökningpunkterna utom slagsonderingspunkterna har utförts av Alvesta kommuns mätpersonal.

Kartunderlag

Grundkarta i skala 1:1000.

Fältarbetet utfört Fältinq.

Dec 82 - feb 83

Pål Albing

Handläggare/geotekniker

Stig Johansson

SÖ/ALP/GBA
V79/019/011

BILAGA 1

SAMMANSTÄLLNING ÖVER PROVGROPAR

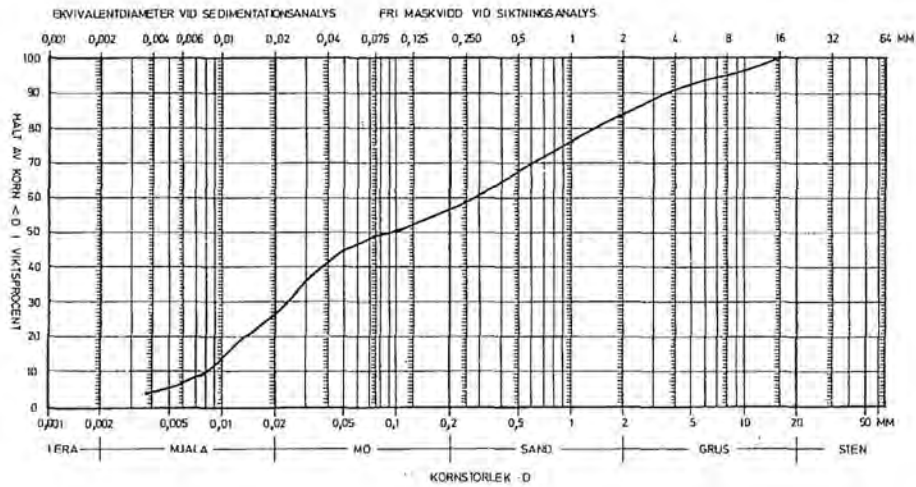
Prov grop nr	Djup till lagrets underkant från mark- ytan i m	Jordarter Tjälfarlighetsgrupp	Höjd på markytan m ö h	Grundvattenobservation m ö h
				83 01 14
16	0,2 1,0 3,0	Matjord Morän II Finsand I	+162,17	+161,20
14	0,2 2,8 3,0	Vegetation Morän II Siltig morän III	+162,97	+161,90
11	0,2 3,0	Vegetation Morän II	+163,43	+162,40
6	0,2 2,0	Vegetation, dytorv Morän II Block	+163,01	+162,70
15	0,2 3,0	Vegetation Morän II	+163,76	
13	0,2 1,7	Vegetation Grusig morän I Berg	+164,88	+164,10
5	0,2 2,7	Matjord (Vegetation) Sandig morän med siltskikt II Block eller berg	+168,60	+167,40
2	0,3 2,8 3,0	Matjord Morän II Mellansand I	+171,99	+170,80
1	0,3 2,8	Matjord Morän II Block	+174,01	172,80
7	0,2 2,8	Matjord Sandig morän II Block	+172,46	Inget vatten på +169,70
3	0,2 2,8 3,0	Matjord Morän II Sandig morän II	+175,18	172,50

Prov grop nr	Djup till lagrets underkant från mark- ytan i m	Jordarter Tjälfarlighetsgrupp	Höjd på markytan m ö h	Grundvattenobservation m ö h
				83 01 14
9	0,4 2,6	Dytorv (vegetation) Morän II Block	+169,17	169,17
4	0,3 2,5	Matjord Morän II Berg eller block	+171,92	171,30
12	0,2 1,9 3,0	Vegetation Morän II Grusig morän I	+164,16	

SÖ/ALP/GBA
V79/019/012

KORNSTORLEKSFÖRDELNING

UPPDRAGSGIVARE:	
ÄRENDE:	SÖDRA RYD, MOHEDA
PROVTAGNINGSPUNKT:	PKT 14 DJUP 3.0 M
PROVET INLÄMNAT DEN:	
BEDÖMNING	JORDART: SILTIG MORÄN
	ANVÄNDBARHET:

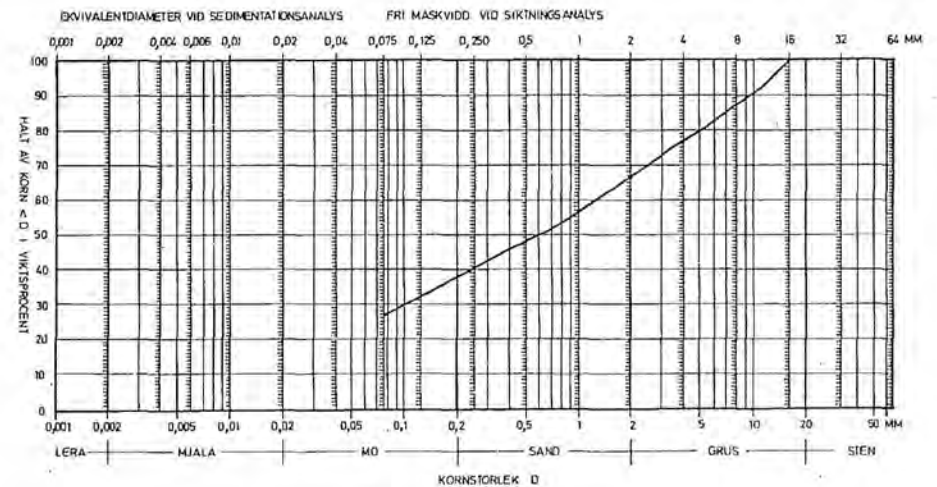
KORNSTORLEKSFÖRDELNINGEN

BESTÄMD GENOM TORRSIKNING
 TVÄTTSIKNING
 HYDROMETERANALYS

VÄXJÖ 1983 02 08 SRI
SIGN.

KORNSTORLEKSFÖRDELNING

UPPDRAGSGIVARE:	
ÄRENDE:	SÖDRA RYD, MOHEDA
PROVTAGNINGSPUNKT:	PKT 14 DJUP 1.0 M
PROVET INLÄMNAT DEN:	
BEDÖMNING	JORDART: NORMALMORÄN
	ANVÄNDBARHET:

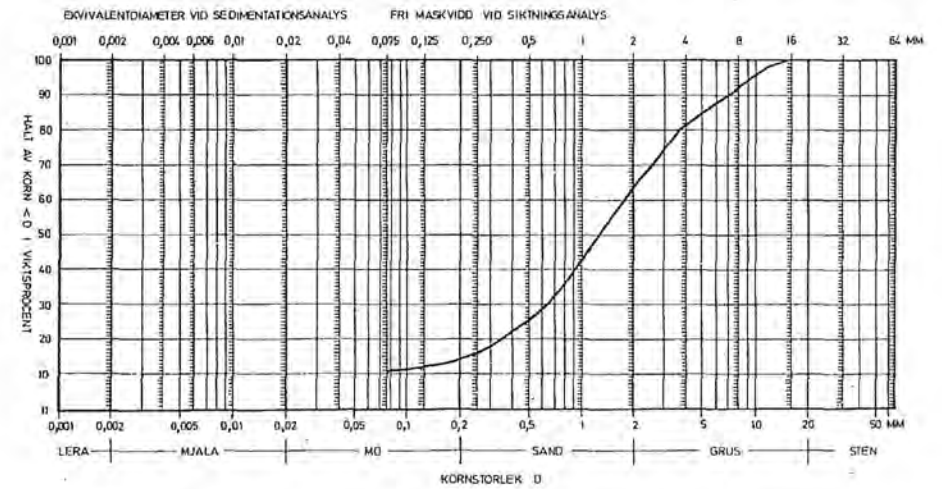
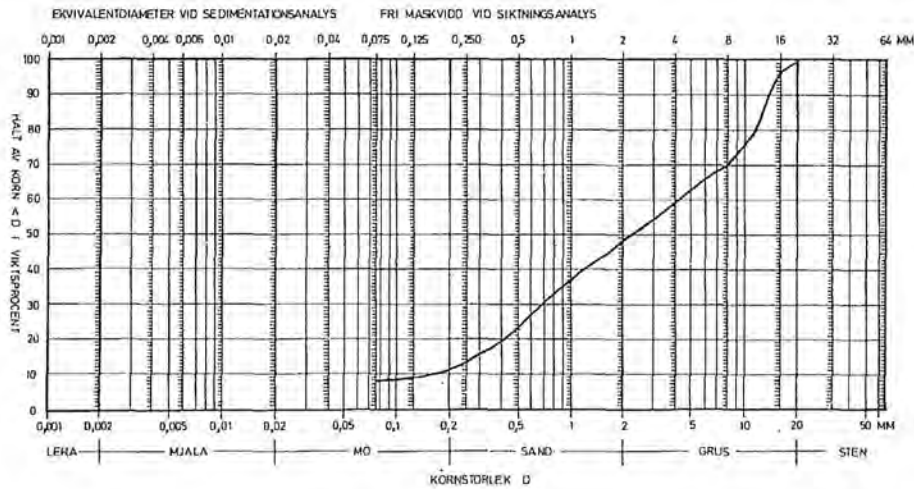
KORNSTORLEKSFÖRDELNINGEN

BESTÄMD GENOM TORRSIKNING
 TVÄTTSIKNING
 HYDROMETERANALYS

VÄXJÖ 1983 02 08 SRI
SIGN.

UPPDRAGSGIVARE:	
ÄRENDE:	SÖDRA RYD, MOHEDA
PROVTAGNINGSPUNKT:	PKT 13 DJUP 1.2 M
PROVET INLÄMNAT DEN:	
BEDÖMNING	JORDART: GRUSIG MORÄN
	ANVÄNDBARHET:

UPPDRAGSGIVARE:	
ÄRENDE:	SÖDRA RYD, MOHEDA
PROVTAGNINGSPUNKT:	PKT 12 DJUP 2.1 M
PROVET INLÄMNAT DEN:	
BEDÖMNING	JORDART: GRUSIG MORÄN
	ANVÄNDBARHET:

KORNSTORLEKSFÖRDELNINGEN

- BESTÄMD GENOM
- TORRSIKNING
  - TVÄTTSIKNING
  - HYDROMETERANALYS

VÄXJÖ 1983 02 08 SRJ
SIGN.

KORNSTORLEKSFÖRDELNINGEN

- BESTÄMD GENOM
- TORRSIKNING
  - TVÄTTSIKNING
  - HYDROMETERANALYS

VÄXJÖ 1983 02 08 SRJ
SIGN.

Lineborgsplan 3, Box 276, 35105 VÄXJÖ
Tel 0470-485 00

KORNSTORLEKSFÖRDELNING

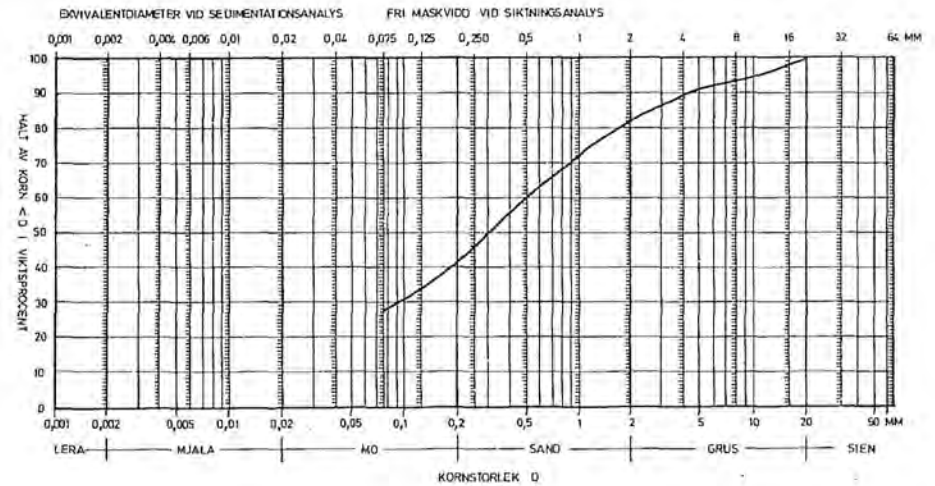
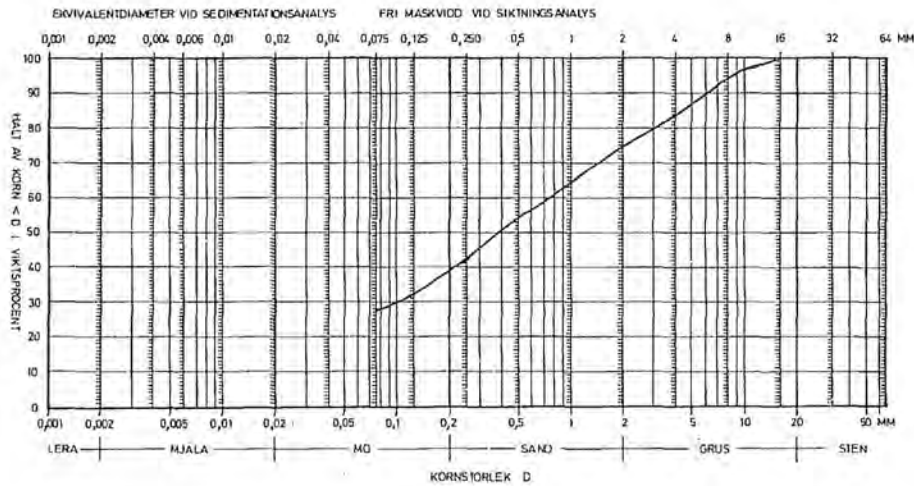
UPPDRAGSGIVARE:	
ÄRENDE:	SÖDRA RYD, MOHEDA
PROVTAGNINGSPUNKT:	PKT 11 DJUP 3.0 M
PROVET INLÄMNAT DEN:	
BEDÖMNING	JORDART: NORMALMORÄN
	ANVÄNDBARHET:

Lineborgsplan 3, Box 276, 35105 VÄXJÖ
Tel 0470-485 00

KORNSTORLEKSFÖRDELNING

UPPDRAGSGIVARE:	
ÄRENDE:	SÖDRA RYD, MOHEDA
PROVTAGNINGSPUNKT:	PKT 3 DJUP 3.0 M
PROVET INLÄMNAT DEN:	
BEDÖMNING	JORDART: SANDIG MORÄN
	ANVÄNDBARHET:

KORNSTORLEKSFÖRDELNINGEN

BESTÄMD GENOM TORRSIKNING
 TVÄTTSIKNING
 HYDROMETERANALYS

VÄXJÖ 1983 02 08 SRTJ
SIGN.

KORNSTORLEKSFÖRDELNINGEN

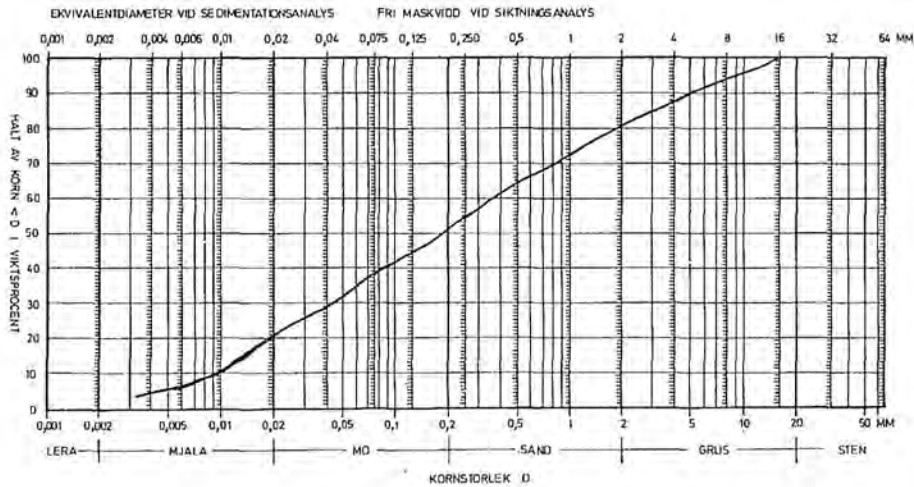
BESTÄMD GENOM TORRSIKNING
 TVÄTTSIKNING
 HYDROMETERANALYS

VÄXJÖ 1983 02 08 SRTJ
SIGN.

KORNSTORLEKSFÖRDELNING

UPPDRAGSGIVARE:	
ÄRENDE:	SÖDRA R4D, MOHEDA
PROVTAGNINGSPUNKT:	1 DJUP 2.8 M
PROVET INLÄMNAT DEN:	
BEDÖMNING	JORDART: NORHALMORÄN
	ANVÄNDBARHET:

KORNSTORLEKSFÖRDELNINGEN

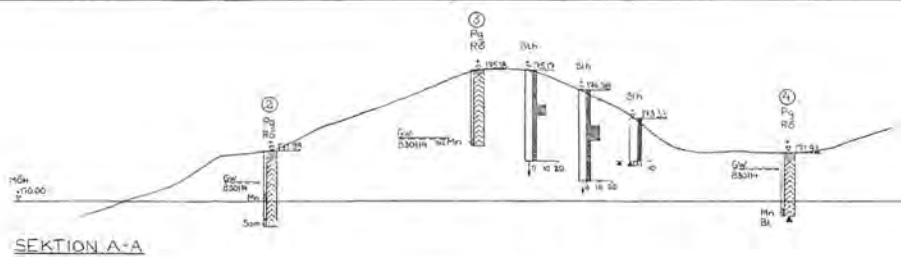
- BESTÄMD GENOM
- TORRSIKNING
  - TVÄTTSIKNING
  - HYDROMETERANALYS

VÄXJÖ 1983 02 08

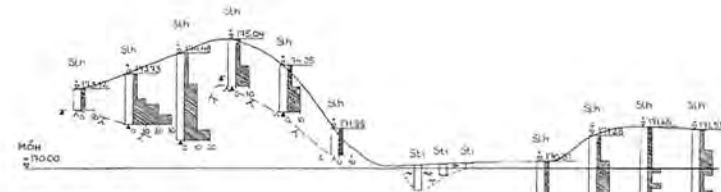
SRI
SIGN.

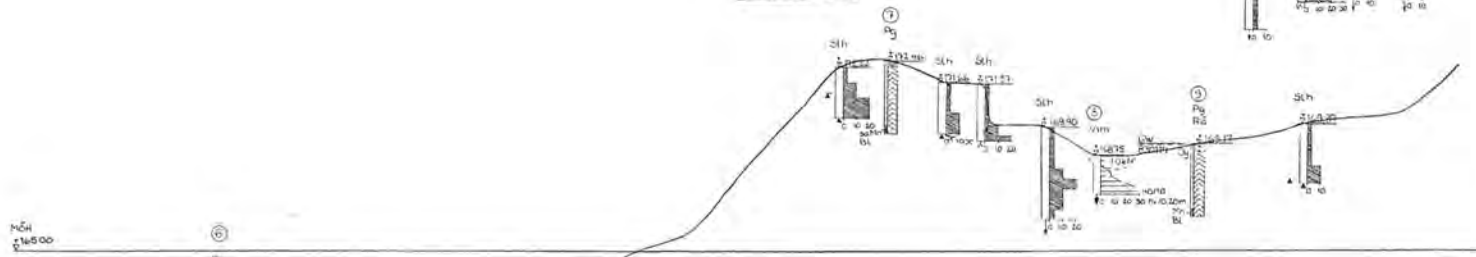

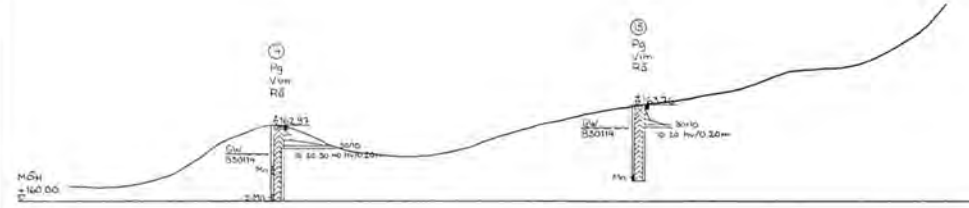
SEKTION A-A

SEKTION B-B

SEKTION C-C

SEKTION D-D

FÖRKLARINGAR

— z — FÖRKLÄRD SJÖGATA

HÄNSICHT UTVECKNING

SLÄCKNING HAR UTFÖRS MED FÖRSTRECKTIDIG JERNVÄRNSRETT.
 VÄTTSKEDNING HAR UTFÖRS MED STÅNDARLIGGAD UTVECKNING.
 VID VÄTTSKEDNING HAR ETT BEHÖRIGT VÄTTSKEDNING MED VÄTTSKEDNINGEN
 20 VÄTTSKEDNING ANVÄNTS.
 FÖRSTRECKTIDIG HAR UTFÖRS MED 22 84 KORSTÄLL BEKÄMPLIG MED
 21 84 VÄTTSKEDNING (7) 83).
 FÖRSTRECKTIDIG HAR UTFÖRS MED TRÄTTSKEDNINGEN FÖRSTRECKTIDIG
 VÄTTSKEDNING MED 21 84.

HÄNSICHT

VID SLÄCKNING HAR ANVÄNTS SJÖGATA FÖR 20 CM SÄNKNING
 NOTERATS (SÖGATA DIAGRAM)
 VID VÄTTSKEDNING HAR ANVÄNTS VÄTTSKEDNINGEN MED 100 CM
 BEKÄMPLIG FÖR 20 CM SÄNKNING NOTERATS.

HÄNSICHTNINGAR

SEKTIONERNA HAR UTVECKLATS GENOMFÖRNINGEN
 SEAD 1 2 3 4.

VBB Backö		ALVESTA KOMMUN	
Tel 0475-4550 Box 276 35105 Väst		NORRDA SAMHÄLLE	
		SÖRRA RYD-OMRÅDET	
		GÖTTEKNSSEKTIONER	
PROJEKT	BYGG	BYGG	BYGG
1983 03 DR	JPE	JPE	SKI
F 4022		4022 - 03	
SKALA 1:100, 1:500			

Yttrande

Förvaltningen för samhällsplanering
Alvesta kommun
342 80 Alvesta

Översiktlig naturvärdesinventering vid Moheda-Ryd

Inledning

Ett planeringsarbete pågår för ett 11 ha stort område vid Ryd söder om Moheda och undertecknad har gjort en översiktlig inventering av området och dess naturvärden. Fokus har legat på 5 ha i sydvästra delen av området enligt instruktionen.

Som en del av arbetet har den karta som upprättades 1862 inför laga skifte studerats. Här framgår att hela inventeringsområdet då bestod av åkertegar, ängar och litet betesmark. Detta redovisas mer nedan. Inga fornlämningar finns registrerade inom området även om trakten är relativt rik på sådana. Ett område med höga naturvärden har registrerats av Skogsstyrelsen kring östra gränsen av fokusområdet. En del foton togs vid besöket 2016-10-13 och en del redovisas i en fotobilaga.

Den östligaste delen finns med i ett större område kring Moheda - Lekaryd i länets naturvårdsprogram och har där getts värdeklass 2 för sina geologiska, landskapsmässiga och biologiska värden och sin betydelse för friluftslivet.

Områdesindelning

Fokusområdet på ca 5 ha redovisas separat. Övriga delar av området för sig. Övriga observationer gjorda inom hela området redovisas sist.

Naturvärden

Fokusområdet

Området har som helhet relativt begränsade naturvärden och merparten består av ungskog (bild 1). Marken är överlag relativt fuktig och i söder finns rörligt grundvatten mot väster och ett litet alkärr. Detta består av relativt unga träd med diameter i brösthöjd (dbh) på upp till ca 30 cm. Alarna växer på små socklar. Här växte bl.a. älgört, mannagräs och grenrör. Vissa små naturvärden knutna till den begynnande sockelbildningen. Vid besöket var kärret torrt men ytvatten finns sannolikt stora delar av året ett mindre torrt år.

Ett smalt alkärr med något större naturvärde finns i norra gränsen av området och delvis utanför fokusområdet. Där finns en del alar med dbh på upp till 35 cm och på mera utvecklade socklar, vilket antyder att det finns en längre kontinuitet av al i området än de befintliga trädens ålder. Området är sedan länge utdikad men dikena är här inte rensade på länge och en mera kärrartad miljö håller på att

Yttrande

återuppstå. Om man vill att de biologiska värdena skall fortsätta att utvecklas är det viktigt att denna process får fortgå och att alarna i området inte avverkas. I detta område växte också strätta och olvon, som de minst vanliga arterna i området.

En annan del som också har vissa naturvärden är ett litet område med gammal skog i mitten av norra delen. I denna dunge finns många medelålders tallar och ett par grova aspar (dbh ca 50 cm) och björkar (dbh ca 40 cm). Dungens värden är knutna till asp och björk och deras potential att utveckla större värden. I den sydöstra delen med brantare mark finns rikligt med ormbunkar bl.a. skogsbräken och mycket fuktig mark. Mycket ytligt grundvatten och troligen utströmningsområde. Här sågs också gamla körskador från tidigare avverkning.

I nordöstra delen fanns litet glesare ungskog och har hade en älgko med kalv nyligen uppehållit sig.

Områdets största biologiska värden finns mitt på östra gränsen och några 10-tal meter in. Värdena beskrivs mera under Övriga området. Enstaka yngre vindfällan finns.

Av den historiska kartan från laga skiftet framgår att en remsa på ca 50 m längs norra och östra gränsen var slätteräng då. Övriga delar i sydväst var hägnad betesmark och kallades då för Kohagen.

Övriga området

Det övriga området utgörs i öst (öster om bostadshuset vid vägen), norr om stenmuren som avgränsar den öppna marken, av ett fuktigt område och en kulle nära vägen mot Ryd. Området kring kullen var 1862 åkermark och avgränsas av en stenmur i väster. Området är nu igenväxande med unga aspar och björkar. Tåktverksamhet har bedrivits och därefter har stenblock lagts här. Vissa värden knutna till gamla tallar, aspar och björkar. Ett vackert block finns på högsta punkten. Väster om kullen och dess stenmur är marken fuktig-kärrartad och området domineras av gamla exemplar av videarter som sälg, jolster och gråvide, men även rönn, hägg och mindre granar finns här. Vissa sälgar var gamla och grova och av stort biologiskt värde, som denna vid stenmuren på gränsen till den betade marken (bild 7). På marken växte bl.a. älgört, nejlikrot, blåtåtel och grenrör. I norr nära vägen finns några gamla tallar och björkar. Området har relativt rikligt med död ved, mest av klenta dimensioner, men utan tecken på kontinuitet. Detta beror på att området vuxit igen sen det upphörde att brukas, möjligen senast som betesmark. Vid laga skiftet var det ängsmark och en del av "Landsvägsängen". Här sågs mycket spår av vildsvin vid besöket (bild 8).

Övriga delar av området intill Växjövägen består mest av nyligen röjd ungskog dominerad av björk, asp och al och med trivial markvegetation. Även detta område var ängsmark vid laga skiftet. Strax nordväst om en inmätt brunn finns en aktiv trädgårdskompost. Några delar av alkärret är oröjda. Mellan huset vid

Yttrande

vägen och fokusområdet växte en del grova aspar (dbh ca 40), körsbär (dbh ca 30) och lönn.

Området mellan fokusområdet och de båda avstyckningarna vid Rydvägen består av en mosaik av mest öppen mark och enstaka träd eller trädgrupp med mest ek. Många odlingsrösen. Området avgränsas i norr av en stenmur som närmast bildar en stödmur mot den gamla åkermarken. Stenmuren och åkerterrassen ned mot skogsmarken/kärrområdena fortsätter sen mot väster och bildar en tydlig gräns nästan hela vägen ned till södra gränsen. Längst ned i väster är marken fortfarande öppen men har inte betats på flera år och har begynnande igenväxning i kanterna (bild 2). Här växte bl.a. triviala arter som hundkex, hundäxing, smörblomma och tuvtåtel men även någon måra och rikligt med johannesört. De senare är ett inslag av ängsartad vegetation och sannolikt finns fler sådana rester att hitta under vegetationsperioden. Allra längst i väster fanns en ängsrest med en mycket grov björk (dbh ca 75 cm), ett grävt vattenhål (starkt näringsbelastat) samt på den tydliga åkerholmen (del av terrassåkern) mot skogen ett par jätTEGRANAR (dbh ca 70 cm). Intill fann många vindfällda träd från senare år. Stenmuren är en av de tydliga strukturerna som finns redan vid tiden för laga skifte och är ett viktigt kulturhistoriskt minnesmärke av en viktig brukningsgräns. Området dominerades då av åkermark med insprängda mindre ängspartier. Den östra delen här var en del av "Storåker" och den västra delen kallades "Ängsbacken". Rikedomerna på ek gör detta område biologiskt värdefullt även om träden inte är så grova (dbh 30-50 cm). Särskilt värdefullt är området kring den smala terrassåkern och genomgången ned till denna men en stenstolpe (bild 3). Här finns flera senvuxna gamla ekar varav ett par var mulmekar (bild 4). I terrasskanten (bild 6) växte här mest ekar men även noterades även grov hassel (ca 15 cm) och en grov asp (30 cm). Denna asp hade genom rotskott gett upphov till en ungskog av asp på den gamla åkern intill. Dessa är värdefulla för bl.a. vissa skalbaggar (långhorningar). Ca 50 m öster om stenstolpen fanns en extremt grov hassel (dbh ca 30 cm) som växte vid ett litet stenröse (bild 5). Den nordöstra delen av detta gamla åker- och ängsgärde betas fortfarande men viss igenväxning har börjat här.

Övriga observationer

Ungskogen är 2-3 m hög i stora delar av området och bedöms vara 10-15 år. Den domineras av björk uppkommen efter slutavverkning (Gudrunhygge?). Gran verkar ha planterats på de flesta ställen. Inom området sågs inga ovanliga vilda kärleväxter. I de fuktiga miljöerna på lågor (liggande döda trädstammar) och trädsocklar kan finnas mindre vanliga arter av mossor.

Vid besöket sågs en del växter som normalt växer i trädgårdar. Så växte inom ett litet område, ca 100 m väster om det ensamma huset vid vägen och ca 15 m från denna, rikligt med praktgulplister, en Spirea-art och gamla blomstänglar av en sen länge överblommad korgblommig växt, möjligen ålandsrot. I närheten sågs även exemplar av druvfläder, som är en invasiv art som fort kan sprida sig med fåglar. Druvfläder såg även på ett par andra ställen. Mellan det dikade alkärret

Yttrande

och talldungen med stora aspar sågs en planta av tibast. Den blommar på bar kvist på våren med rosa blommor och får sedan giftiga bär.

I det biologiskt värdefulla området öster om fokusområdets östra gräns finns rester av gamla stängsel, bl.a. lös taggtråd med risker för både djur och människor.

Sammanfattande bedömning

Inom fokusområdet finns vissa mindre naturvärden knutna till de båda alområdena, men även vissa värden knutna till enstaka träd som grova aspar och björkar. Dessa värden kan öka med lämplig "skötsel". Vid östra gränsen av fokusområdet börjar det biologiskt värdefullaste området med många gamla grova träd bl.a. ekar med mulm. Värdena är knutna till träden och i någon mån de stenmurar som finns. Området omfattar även de enstaka ekar eller grupper av ekar som finns öster därom. Området är därmed större än det område med höga naturvärden som Skogstyrelsen avgränsat. Detta ur naturvårdssynpunkt värdefulla område är också en del av de strukturer som stenmurar och odlingsrösen som gör området kulturhistoriskt värdefullt att vidmakthålla i hävdad skick. En viktig faktor som gör denna del särskilt värdefull är att det sannolikt finns en lång trädkontinuitet i området, vilken är en viktig faktor för biologisk mångfald.

En hel del biologiska värden finns också i det fuktiga området i nordöstra hörnet knutet till de gamla träden, främst sälj, och rikedomerna av död ved. Dessa värden kommer att öka om området får utvecklas fritt.

Det kan också konstateras att de stora biologiska floravärden som sannolikt fanns när området var äng och betesmark har försvunnit genom igenväxningen och en ny typ av värden håller på att utvecklas. Den relativt korta tiden som skogsmark är dock negativ.

Med vänlig hälsning

Ingvar Nilsson
Övraryd 2016-10-26

Bilder Moheda-Ryd

Bild 1. Sydvästra delen av området sett från öster. Alkärret i bakgrunden.

Bild 2. Tidigare betad åkermark i sydöstra delen.

Bild 3. Gammal genomgång mellan äng och smal terrassåker.

Bild 4. Biologiskt värdefulla mulmekar på "Ängsbacken".

Bild 5. Ovanligt grov hassel (30 cm) på "Ängsbacken".

Bild 6. Stensatt kant/stenmur med senvuxna ekar. Nedanför ligger en smal terrassåker.

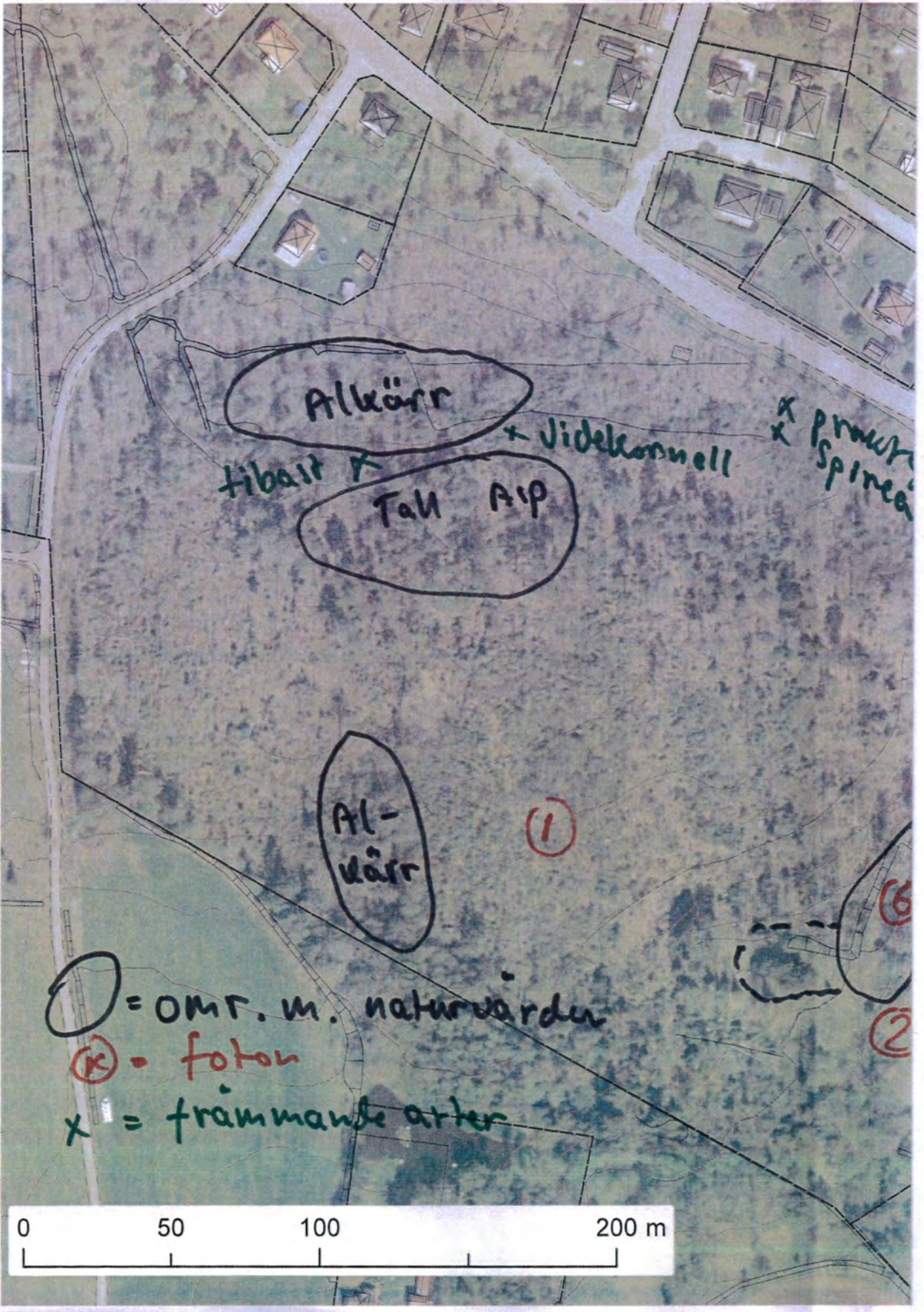

Bild 7. Gammal sälg med tickor vid stenmur i östra delen av området.

Bild 8. Nordöstra delen av området besöks av vildsvin. Här en ofta använd stig.

Foto: Ingvar Nilsson 2016-10-13

Allkärren

tibast x

x Jiddekonnell

x Prunella
x Spirea

Tall All

All-
kärren

(1)

(6)

(2)

○ = 0m r. m. naturvärden

⊗ = foton

x = främmande arter

